

Vergaderjaar 2000–2001

22 112

Ontwerprichtlijnen Europese Commissie

Nr. 174

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 november 2000

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij twee fiches aan te bieden die werden opgesteld door de Werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC):

1. Ontwerp-kaderbesluit inzake *milieubescherming via het strafrecht*
2. Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van *overheidsopdrachten* voor leveringen, diensten en werken. Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad houdende coördinatie van de procedures voor het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening en vervoer.

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
D. A. Benschop

Fiche 1: Milieubescherming via strafrecht

Titel:

Ontwerp-kaderbesluit inzake milieubescherming via het strafrecht

Datum stuk: 3 mei 2000
nr. Raadsdocument: 7952/00 (Droipen)
nr. Commissiedocument: n.v.t.
Eerstverantwoordelijke ministerie: JUST i.o.m. VROM en LNV

Behandelingstraject in Brussel:

Het document wordt behandeld in de 3e pijler-werkgroep Materieel Strafrecht. Besluitvorming zal uiteindelijk in de JBZ-raad plaatsvinden.

Consequenties voor EG-begroting in EURO (per jaar): n.v.t.

Korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Het ontwerp is gebaseerd op een Deens initiatief. Het bevat thans louter bepalingen strekkende tot onderlinge aanpassing van het strafrecht en het administratieve recht. Met het oog op de bescherming van het milieu beogen de bepalingen de sanctionering door de lidstaten van nader in het ontwerp omschreven laakbare gedragingen te regelen.

Rechtsbasis van het voorstel:

Nog niet vermeld; waarschijnlijk de artikelen 31 en 43, tweede lid, van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

Subsidiariteit, proportionaliteit, deregulering:

Positief. Aanpak van grensoverschrijdende milieucriminaliteit kan het best op gemeenschapsniveau worden geregeld.

Nederlandse belangen:

NL hecht belang aan versterkte onderlinge samenwerking tussen lidstaten bij de aanpak van grensoverschrijdende milieucriminaliteit en aan een adequate (strafrechtelijke) bescherming van het milieu.

Consequenties voor nationale regelgeving/beleid c.q. decentrale overheden (betrokkenheid IPO/VNG)

Bij de huidige stand van zaken zullen naar verwachting de artikelen 173a en 173b van het Wetboek van Strafrecht aanpassing behoeven. Ook lijkt de Wet inzake de luchtverontreiniging aangevuld te moeten worden met een bepaling waarin natuurlijke personen strafbaar gesteld worden voor bepaalde luchtverontreinigende handelingen.

Rol EP in de besluitvormingsprocedure: Raadplegingsprocedure.

Fiche 2: Overheidsopdrachten

Titel:

Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor leveringen, diensten en werken.

Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad houdende coördinatie van de procedures voor het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening en vervoer.

Datum Raadsdocumenten: 13 juli 2000
nr. Raadsdocumenten: COM (00)275 def. & (00)276 def.
nr. Commissiedocumenten: 10345/00 & 10346/00
Eerstverantwoordelijke Ministerie: EZ i.o.m. LNV, JUST, VROM,
OCW, BZK, DEF, BZ, FIN, V&W,
VWS, SZW en AZ

Behandelingstraject in Brussel:

Het document wordt behandeld in de Raadswerkgroep Overheidsopdrachten. Op basis van de nadruk die door de Europese Raad van Lissabon is gelegd op het streven de nieuwe regels uiterlijk 2002 in werking te laten treden, en het verzoek van de Interne Markt Raad van 25 mei 2000 de richtlijnvoorstellen met voorrang te bespreken, probeert het Franse voorzitterschap de huidige onderhandelingen met een politiek akkoord op de Interne Markt Raad van 30 november 2000 af te sluiten.

Consequenties voor EG-begroting in EURO per jaar:

De enige financiële consequentie die in de voorstellen wordt vastgesteld betreft 2 MEURO extra per jaar aan beleidsuitgaven (studies, deskundigen etc., opgenomen in deel B van de begroting onder begrotingslijn B5-304). Deze beleidsuitgaven hebben betrekking op de vergroting van transparantie en openheid van overheidsopdrachten door het bevorderen van met name elektronisch bekend maken van niet-verplichte aankondigingen.

Korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Op dit moment bestaan er vier aparte richtlijnen die de procedures inzake het plaatsen van overheidsopdrachten reguleren (diensten, leveringen, werken en nutssectoren). Deze geven voorschriften voor de procedures van aanbesteding van overheidsopdrachten. Hierbij staan het gelijkheids-, proportionaliteits-, concurrentie-, en transparantieprincipe centraal. Uitgangspunt is dat bij het uitzetten van een overheidsopdracht alle potentiële geïnteresseerden (ook ondernemingen uit andere lidstaten) op gelijke voet de kans krijgen mee te dingen naar het verkrijgen van de opdracht. Selectie- en gunningscriteria dienen op basis van voornoemde principes te zijn opgesteld en van tevoren te zijn bekend gemaakt. Zo kunnen alle inschrijvers zich voorbereiden, en kan achteraf worden getoetst of de procedure eerlijk is verlopen.

In 1996 heeft de Europese Commissie een Groenboek gepubliceerd als basis voor een breed debat over overheidsopdrachten in de EU («*De overheidsopdrachten in de Europese Unie: beschouwingen over een toekomstig beleid*»). Aanleiding hiervoor was de teleurstellende mate van tijdig en volledig uitvoeren van de richtlijnen en de tegenvallende economische resultaten van de herziening van de aanbestedingsrichtlijnen in 1992 en 1993. In 1998 heeft de Commissie een mededeling gepubliceerd waarin maatregelen werden aangekondigd om de huidige regelingen inzake overheidsopdrachten de beloofde economische voordelen te laten garanderen, en de bestaande instrumenten aan te passen aan het veranderende economische klimaat. Een eerste resultaat betrof de interpretatieve mededeling van de Commissie over concessies die eerder dit jaar is verschenen; nu ligt er dus het voorstel om het wetgevend pakket inzake overheidsopdrachten aan te passen.

De doelstelling van de gedane voorstellen is vierledig:

1. verduidelijking
2. modernisering
3. vereenvoudiging
4. flexibilisering

Deze doelstellingen heeft de Commissie willen verwezenlijken door de volgende voorstellen te doen:

Voorstel betreffende diensten, leveringen en werken (10345/00)

De belangrijkste aspecten zijn:

- van drie aparte richtlijnen wordt één nieuwe gemaakt;
- flexibeler en eenvoudiger maken van de richtlijnen, zodat zij meer kunnen aansluiten op de verschillende behoeften van aanbestedende diensten en ondernemers; hierbij spelen de volgende onderwerpen:
 - transparantie inzake gunningcriteria;
 - invoeren mogelijkheid tot het aangaan van raamovereenkomsten;
 - vergroten mogelijkheden elektronisch aanbesteden;
 - technische specificaties nu ook in de vorm van functionele eisen;
 - nieuwe procedure van competitieve dialoog;
 - transparantie inzake selectiecriteria.

Voorstel betreffende nutssectoren (10346/00)

Belangrijkste aspecten hiervan zijn:

- verwijdering van de telecommunicatiesector als aanbestedende dienst uit de reikwijdte van de richtlijn;
- verandering van de definitie van speciale en exclusieve rechten;
- mechanisme voor uitzondering van activiteiten die onder volledige concurrentie vervallen;
- Afschaffing uitzondering aankoop brandstoffen voor productie van energie.

Rechtsbasis van het voorstel: Art. 95 EG-Verdrag

Subsidiariteit, proportionaliteit, deregulering:

Subsidiariteit: positief. De harmonisatie van wetgeving betreffende de totstandbrenging van de interne markt behoort (op basis van art. 95 EG-Verdrag) tot de bevoegdheid van de Gemeenschap.

Proportionaliteit: positief. De Europese Raad van Lissabon heeft in haar conclusies nadrukkelijk gevraagd om herziening van de bestaande Europese aanbestedingsregels in het licht van economische hervormingen ten behoeve van de voltooiing van de interne markt.

Deregulering: Twijfelachtig. Met de voorgestelde richtlijnen wordt getracht het juridisch kader te vereenvoudigen, met name door samenvoeging van de drie «klassieke richtlijnen» (leveringen, diensten en werken). Door verder complexe of onduidelijke bepalingen te verduidelijken wordt getracht de regelgeving meer op de behoeften van de aanbestedende diensten aan te passen. De vraag is echter of deze codificatie en harmonisatie van bestaande regelgeving tot minder en eenvoudiger regels leidt. Immers, naast de herschikking van de bestaande regelgeving worden er ook nieuwe geschapen (bijv. die inzake de raamcontracten). Ook zou volgens dit voorstel een aantal bestaande verschillen in redactie en regime tussen de huidige «klassieke» richtlijnen blijven bestaan.

Nederlandse belangen

Eén van de oorzaken van de matige naleving van de Europese aanbestedingsregels (óók in Nederland) is dat de regels als onduidelijk en te rigide worden beschouwd. De vorming van één richtlijn voor de klassieke richtlijnen (diensten, werken en leveringen) en de flexibilisering van de bepalingen kan ertoe bijdragen dat de regels duidelijker, eenvoudiger en beter toepasbaar worden. Nederland hoopt dat de codificatie van de oude richtlijnen daadwerkelijk hiertoe zal leiden. De telecomsector is voldoende geliberaliseerd en hoeft dus niet meer onder de werking van de richtlijnen voor overheidsopdrachten te vallen.

Nederland steunt in het algemeen het streven van de Europese Commissie om de concurrentie tussen leveranciers uit de gehele EU voor het verwerven van overheidsopdrachten te vergroten, omdat dit tot een efficiënter gebruik van middelen leidt en zo een gunstige invloed zal hebben

op de kwaliteit van overheidsdiensten, de economische groei, het concurrentievermogen en de werkgelegenheid.

Nederland is dan ook voorstander van de voorgestelde samenvoeging en stroomlijning van de klassieke richtlijnen. Bepaalde aspecten eruit worden toegejuicht (bevorderen elektronisch aanbesteden, keuze aanbestedende dienst in wijze van voorschrijven technische specificaties, verwijdering van de telecomunicatiesector als aanbestedende dienst uit de reikwijdte van de richtlijn). Andere onderdelen van het voorstel zijn minder gelukkig verwoord of behoeven nog verdere bestudering (bijvoorbeeld het gebruik van raamovereenkomsten, toepassing competitieve dialoog). Tenslotte is het twijfelachtig of met de voorgestelde richtlijnen voldoende kan worden ingespeeld op de allernieuwste ontwikkelingen op het gebied van publiek-private samenwerking, innovatie en andere contractvormen.

Consequenties voor nationale regelgeving en beleid cq decentrale overheden (betrokkenheid IPO/VNG)

Regelgeving: Er is wijziging noodzakelijk van het Besluit overheidsaanbestedingen, het Besluit aanbestedingen van Werken (het voornemen bestaat dit gedateerde besluit geheel in te trekken) en het Besluit aanbestedingen nutssectoren. Tevens dient het UAR-EG 1991 te worden aangepast.

Beleid: Aanpassing noodzakelijk van voorlichtingsbrochures en er zal actieve voorlichting richting decentrale overheden en zogenaamde publiekrechtelijke instellingen nodig zijn om deze aanbestedende diensten te attenderen op de praktische gevolgen van deze richtlijn, resp. de wijziging van genoemde besluiten.

Mogelijke implementatieproblemen:

Tijdens de Europese Raad van Lissabon is opgeroepen het herziene wetgevend pakket inzake overheidsopdrachten uiterlijk 2002 in werking te laten treden. Dit is gezien het brede toepassingsgebied van de richtlijnen buitengewoon ambitieus. Een periode van 12 maanden na publicatie van de richtlijn in het Publicatieblad van de EG is de minimale termijn die nodig is voor de implementatie van deze richtlijnen (zie onder 11). In de onderhandelingen wordt van Nederlandse zijde daarom gepleit voor een implementatietermijn van 18 maanden. In tegenstelling tot hetgeen is gesteld in artikel 20, tweede alinea, van het Institutioneel Akkoord van 22 december 1998 betreffende de gemeenschappelijke richtsnoeren voor de redactionele kwaliteit van de communautaire wetgeving (PbEG C 73) is de implementatietermijn echter niet uitgedrukt in een aantal maanden of jaren, maar in een einddatum, namelijk 30 juni 2002. Uit ervaring blijkt dat veelal verzuimd wordt om een dergelijke absolute einddatum op te laten schuiven naarmate de inwerkingtreding en publicatie van een voorstel in tijd opschuift. Hierdoor is een passende periode voor de omzetting op dit moment niet gegarandeerd.

Rol EP in de besluitvormingsprocedure: Volgens artikel 251 EG-Verdrag (co-decisie)